

GAZİ İBRAHİM ÜNSAL
OSMAN
PLEVNE KAHRAMANI PAŞA

TARİHİ ROMAN

GENÇ HAYAT

İBRAHİM ÜNSAL

Yazar, 1955 yılında Tokat'ın bugün ilçe olan Pazar nahiyesinde doğdu. İlk ve ortaokulu Pazar'da, lise ve üniversiteyi İstanbul'da okudu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nden mezun olduktan sonra Iğdır'da öğretmenliğe başladı. Daha sonra atandığı İstanbul'daki değişik okullarda Türkçe ve edebiyat öğretmenliği yaptı. 2008 yılında emekliye ayrıldı.

Edebiyata ve tarihe olan ilgisi ilk gençlik yıllarında başlayan İbrahim Ünsal, üniversitede dil ve edebiyatın yanı sıra tarih dersleri de aldı. Şiir, hikâye ve romandan başka tarihi kitaplar da hep ilgi alanında oldu. Şiirle başladığı yazım çalışmalarını, hedef kitlesi çocuklar ve gençler olan hikâye ve roman türlerinde sürdürdü. Evli ve üç çocuk babası olan İbrahim Ünsal'ın romanla birlikte hikâye ve şiir çalışmaları da devam ediyor.

İbrahim Ünsal'ın Yayımlanmış Kitapları

Genç Hayat

Plevne Kahramanı Gazi Osman Paşa

Korkusuz Savaşçı Battal Gazi

Antep Şehidi Şahin Bey

Yürekli Kadın Nene Hatun

Çanakkale Yiğidi Seyit Onbaşı

Fethin Sancaktarı Ulubatlı Hasan

Dağların Kartalı Gökçen Efe

Denizler Hâkimi Turgut Reis
Gazi Kadın Fatma Teğmen
Selçuklu'nun Kılıcı Kılıçaslan
Çöl Sancısı / Yemen Cephesi
Sarıkamış Buz Kesiyor / Doğu Cephesi
Ölümsüz Şehitler / Çanakkale Cephesi
Acı Göç / Rumeli Cephesi
Sessiz Feryadım / Annem
Her İmlâya Maydanoz
Âşıkların Yolunda

Çilek Kitaplar

Prenses Kim Olacak
Köyde Bir Hafta
Kiraz Ağacındaki Çocuk
Şeker Emmi
Annem Hayat Ağacım

ÖN SÖZ

Televizyondaki yarışma programlarını severek, zevk alarak izlerim. Bu programlar, âdet olduğu üzere yarışmacıların, kendilerini tanıtması ile başlıyor. Bazen sunucu soruyor:

“Boş vakitlerinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?”

Çoğu yarışmacı, hiç düşünmeden ilk sırada aynı kalıplaşmış cevabı veriyor:

“Kitap okurum.”

Bu cevabın sahiplerini, istatistiklerdeki kitap okuma oranı yalancıyor. Eğer yarışmacılar doğru söylüyorsa istatistikler yanlış ki bu da pek mümkün değil.

Ortaokul ve liselerde öğretmenlik yaparken; velilerin, öğrencilerle ilgili birinci şikâyeti benimkiyle hep aynı oldu:

“Öğrencim kitap okumuyor.”

Bu tespit elbette doğru. Bir ortaokul, bir lise öğrencisi gereği kadar kitap okusa, yazılı ve sözlü ifadeleri bu kadar zayıf olabilir mi?

Evet, ülkemizde büyükler gibi çocuklar ve gençler de kitap okumuyor. Peki sebep? Bu soruyu, ortaokul öğrencileri için cevaplamak gerekirse, benim şahsi tespitim odur ki kitap okurken çocukların zevk alacakları kitapların arzında bir sorun var...

Ben, öğretmen kurullarında en çok tarih derslerindeki başarı oranlarının düşük olmasına üzülürdüm.

Lisedeyken, edebiyatla birlikte en çok tarih dersini severdim. Ama tarih kitaplarındaki kronolojik ve kuru bilgiler beni bile bıktırıp usandırırdı.

Bir de ortaokul öğrencilerini düşünürsek... O ders kitaplarıyla çocuklara tarihimizi sevdirmek ne kadar mümkün olabilir ki?

Ortaokul öğrencileriyle ilgili olarak bu iki sorunun zihnimde birleşmesi, son derece yararlı olacağına inandığım bir projeye odaklandırdı beni: Çocukların severek, tat alarak okuyabileceği, öykü tadındaki kitaplarla, Türk tarihine isimlerini altın harflerle yazdırmış kahramanlarımızı tanıtmak...

Yaptığım araştırmalarda, 50-60 yıl önce yazılmış 15-20 sayfalık, son derece yüzeysel birkaç çocuk dizisi dışında, tasarladığım tarih dizisinin benzerinin olmadığını tespit ettim. Bunun üzerine hemen işe koyuldum.

İşte bu kitap, planladığım on iki kitaplık dizinin ilk ürünü. Türk Kahramanları Dizisi'ni, Plevne Destanı'nın kahramanı Gazi Osman Paşa ile başlatmamın nedenine gelince...

Bizim orada, yani Tokat'ta, her önemli kurum ve yapının haricinde, şehir merkezindeki tek ana cadde ile meydan da bu büyük kahramanın adını taşıyor: Gazi Osman Paşa Üniversitesi, Gazi Osman Paşa Lisesi, Gazi Osman Paşa Stadyumu vb... Tokatlı, bağrından çıkan Kahraman Başkomutanı'na olan sevgisini ve minnet duygusunu bu yolla ifade etmek istemiş.

Bundan birkaç sene evvel, uzun bir aradan sonra gittiğim Tokat'ta gezerken, her önemli tabelada ismini gördüğüm bu şanlı kahramanın

hayatını öyküleştirme düşüncesi geçti aklımdan. Araya zorunlu başka projeler girince bu düşüncemi hayata geçirmekte geciktim.

Türk Kahramanları Dizisi'yle ilgili planımı hayata geçirme kararım üzerine daha önce isteyip de gerçekleştiremediğim, Gazi Osman Paşa'nın kahramanlık hikâyesi, gayriihtiyari olarak plandaki ilk sırayı aldı. Bilmiyorum; bunda, Plevne Kahramanı'yla hemşehri olmamızın da bir etkisi var mı? Varsa da herhâlde bunun doğru bir şey olmadığı söylenemez. Diziyi oluşturacak bütün kitapların iskeletleri hazır. Bu nedenle umuyorum ki tez zamanda başka bir Türk kahramanını, sevgili çocuklarımızla tanıştırma imkânı bulacağım. İnşallah, umduğum gibi olur...

İkinci kitabın önsözünde buluşmak üzere...

İbrahim Ünsal

Mart, 2013 / İstanbul

GAZİ OSMAN PAŞA KİMDİR?

Türk milletinin şanlı tarihi, hiçbir milletin tarihinde olamayacak sayıda kahramanlıklarla doludur. Ancak bu kahramanlıkları tarihimize yazdıran gerçek kahramanların pek azını, Türklerin dışındaki milletler de tanır.

İşte sadece kendi milletinin değil, özellikle yaşadığı dönemde bütün Avrupa devletlerinin de tanıdığı; takdirle, övgüyle andığı; ismi bugün bile göğsümüzü kabartan kahramanlardan biri de Plevne Kahramanı Gazi Osman Paşa'dır.

Gazi Osman Paşa, 1833 yılında Tokat'ta doğdu. Altı yaşına kadar çocukluğu, o zamanlar sancak* olan Tokat'ta geçti. 1839'da ailesiyle geldiği İstanbul'da ilk mektebi bitirdikten sonra, evlerinin bulunduğu Beşiktaş'taki Askerî Rüştiye'ye** devam etti. Rüştiye'yi, Askerî İdâdi ve Harp Okulu takip etti. 1858 yılında, kurmaylık eğitimi aldığı Harp Akademisi'ni bitirdiğinde rütbesi kolağası yani kıdemli yüzbaşıydı.

Gazi Osman Paşa, teğmen rütbesiyle Harp Okulu'ndan mezun olduğu yıldan başlayarak hayatının büyük bir bölümünü savaşlarda, cephelerde geçirdi. Asıl şöhretini ise, yaklaşık beş ay süreyle Rus ordusuna karşı kahramanca savunduğu Plevne'de kazandı.

* **Sancak:** Osmanlı Devleti'nde, il ile ilçe arasında idari bir birim.

** **Rüştiye:** Osmanlı döneminde, bugünkü ortaokul düzeyinde eğitim veren okul.

Osman Paşa, Plevne'de sadece mucize gibi zaferler kazanmadı; bu zaferlerle birlikte, her büyük komutanın hayali olan 'gazi'lik unvanını da kazandı. 93 Harbi daha sona ermeden o, haklı bir gösterişe sahip olan unvanını türkülerle, destanlarla ölümsüzleştirdi ve adını Türk tarihine altın harflerle yazdırdı: Plevne Kahramanı Gazi Osman Paşa.

Gazi, '93 Harbi' olarak bilinen Osmanlı-Rus Savaşı bittikten sonra İstanbul'a dönüşte, halkın büyük coşkusuyla karşılandı. Başkent'e döndüğü günün akşamında, Padişah II. Abdülhamit onu sarayında ağırlayıp Büyük Osmanlı nişanı ve altın kılıçla ödüllendirdi. Ama Gazi Osman Paşa, hak ettiği asıl ödülü, bir süre sonra seraskerliğe, yani bütün Osmanlı ordularının başkomutanlığına getirilerek aldı.

Padişah, Osman Paşa için bunlarla da yetinmedi. İki kızını, Paşa'nın oğullarıyla evlendirerek onu kendisine akraba yaptı.

Tokat'ın yoksul sokaklarından gelerek; zekâsı, çalışkanlığı, üstün gayretleri ve kahramanlığıyla Osmanlı ordusunun başkomutanlığına kadar yükselen Gazi Osman Paşa, 1900 yılının 4 Nisan gecesinde vefat etti ve İstanbul'daki Fatih Sultan Mehmet Türbesi'nin yanına defnedildi.

RUSLAR SAVAŞ İSTİYOR

Yıl 1853... Mayıs'ın henüz ilk günleri... Buna rağmen İstanbul, âdeta bir yaz gününe uyanmış. İlkbahar gibi yaz da erken gelmiş bu sene.

Öğleye doğru Yeditepe; mayıs değil, sanki bir temmuz güneşiyle olabildiğince ısınmış.

Gökyüzü pırıl pırıl... Marmara'nın ve Altın Boynuz'un* masmavi sularında güneş ışıkları dans ediyor. İki katlı, cumbalı ahşap evlerin bahçelerinden yayılan mis gibi çiçek kokuları, sokaklardan geçenlerin içini serinletiyor.

Osmanlı'nın başkentinde hava güzel, aydınlık... Bu aydınlık; sulara, bahçelere, camlara da yansımış. Bahçe çitlerindeki sarmaşıklardan cumbaların** kafeslerine kadar her şeye yansımış da... İstanbul halkının ruhuna değil...

İstanbul halkı kaygılı... İstanbul halkı huzursuz... İstanbul halkı, memleketin her bir yanında olduğu gibi karamsar...

Mayıs ayında temmuz güneşiyle ısınması gereken yürekler, hiç de sıcacık değil. Tam tersi buz gibi... Yüreklerdeki bu soğukluk, yüzleri de gölgelemiş...

* **Altın Boynuz:** İstanbul'da bulunan Haliç'e eskiden verilen bir isim.

** **Cumba:** Eski evlerde pencere hizasından sokağa doğru çıkıntısı olan kafesli bölüm.

Babıali'deki* Hükümet Konağı'nın önünde bekleyen kalabalıkta yüzler hiç gülmüyor. Ne gülmesi, gülümsemiyor bile. Yüzler de yürekler gibi kaygılı...

Kalabalık arasında, eli silah tutabilecek yaşta tek bir kişi görünmüyor. Çoğu, askerlik çağını epeyce geçmiş orta yaş üstündekiler ve daha da yaşlılar. Aralarında, tüfeğe, kılıca güç yetiremeyecek yaşta çocuklar da var.

Kalabalığı oluşturanların çoğunda ağızları bıçak açmıyor. İkişerli, üçerli gruplar hâlinde konuşanlar da konuşmuyor, âdeta fısıldaşıyorlar. Sanki orada konuşulanlar Balkanlar'dan, Rusya'dan duyulacakmış gibi çekinerek, sessizce birbirlerine bir şeyler söylüyorlar. Belli ki konuştuklarını düşmanlar duymasın istiyorlar. Yüreklerindeki korkuyu, acıyı bilmesinler... Hani; 'dost bilsin, düşman bilmesin' kaygısı... Çünkü memleketin hâli içler acısı...

Yeni asır, Osmanlı için felaketlerle başlamış, felaketlerle sürmüş. Ve hâlâ öyle sürmekte.

Bir zamanların Cihan Devleti, dağılma sürecinde. Aslında bu süreç, yarım asırla da sınırlı değil... Dünya tarihinin 'Muhteşem' unvanıyla taçlandığı Kanuni devrinden sonra başlamış çözüme... Önce duraklamış Devlet-i Âliye-yi Osmaniye.** Sonra gerilemeye başlamış. Batı'da gerçekleşen bilimsel, sanatsal, teknolojik gelişmelere ayak uyduramamış bir türlü. Avrupa'daki sanayileşmeye yabancı kalmış. Tarımdaki modernleşmenin farkında bile olmamış. Bu yüzden de ekonomisi çökmüş. Askeri gücünü büyük ölçüde yitirmiş. Üç kıtaya yeten üretkenliğinden eser kalmamış.

* **Babıali:** Yüce kapı. Osmanlı dönemi İstanbul'unda idâri kurumların bulunduğu yer; bugünkü Cağaloğlu semtine eskiden verilen bir isim.

** **Devlet-i Âliye-yi Osmaniye:** Osmanlı İmparatorluğu.

‘Türkler geliyor’ korkusunun sahipleri, ‘Hasta Adam’ın ölümünü bekler olmuşlar sevinç içinde...

Yıl 1853... İşte, Rus Çarı Nikola’nın birkaç ay önce taktığı isimle Hasta Adam, neredeyse can çekişir hâle gelmiş... Etrafını saran sırtlanlar, Hasta Adam’ın son nefesini de kesmek için üstüne çullanmaya hazırlar.

Dünyanın en köklü milletlerinden biri, tarihinin en zor günlerini yaşıyor. Şanlı Türk Milleti için ne hazin bir durum!..

Üç asır önce üç kıtaya yayılmış, genişlemiş, batıda Viyana kapılarından, doğuda Hazar Denizi’ne ulaşmış, kuzeyde Kırım’dan, güneyde Yemen’e kadar uzanmış. Adını dünya tarihine ‘Cihan Devleti’ diye yazdırmış Osmanlı Devleti’nin sınırları gittikçe daralmakta.

Yunanistan, Suriye, Cezayir elden çıkmış, Sırbistan, Karadağ, Bulgaristan, Girit ve daha niceleri sıraya girmişler.

Memleketin her yanında isyanlar... İsyandar... Osmanlı Hükümeti; ne yapacağını, nereye yetiyeceğini şaşırılmış. Anadolu’daki birçok şehirde bile eşkıyalar türemiş, koskoca Osmanlı’ya diklenmekte.

Hele Mısır!.. Hele de Mısır!.. Bir zamanlar Osmanlı’nın memuru olan Kavalalı Mehmet Ali diye biri çıkmış. Kendine yeni bir ordu kurmuş. Ortalığı kasıp kavurmakta ... Mısır da yetmemiş kendisine, Suriye de ... Toroslar’ı aşır Anadolu’nun içlerine yürümekte. Konya’da Osmanlı Ordusu’nu bozguna uğratarıp yolunu açmış. Hedefinde İstanbul var.

Padişah, denize düşmüş de sarılacak bir yılan arıyor. Dost bildiği İngiltere ve Fransa kendi dertlerine düşmüşler. Son çare Rusya’da...

Padişah, haber salmış Çar Nikola'ya... Elini son bir ümit Rusya'ya uzatmış.

O Rusya ki, hele hele başındaki o Çar Nikola ki tuttuğu elin sahibini, kolunu kapmadan bırakmaz... Fırsat bu fırsat deyip donanmasını İstanbul'a yollamış. On beş bin askerini, Fatih'in gözbebeği başkente çıkarmış.

Nikola'nın Osmanlı üstündeki hedefi, çok zaman önce belirlenmiş: Doğudan Kars, Erzurum; batıdan Edirne, İstanbul yolu üzerinden bütün Anadolu'yu ele geçirmek...

Rumeli ise onun için zaten hâledilmiş gibi... Balkanlardaki bütün azınlıkları kıskırtıp ayaklandırmış. Hepsisi, Osmanlı'dan bağımsızlığını istiyor.

Çar, Türklere husumetini bir Müslüman-Hıristiyan savaşına dönüştürmek istiyor. Bunu da belli ölçülerde başarmış. Diğer büyük Hıristiyan ülkelere, Hasta Adam'a son darbeyi vurup onun mirasını paylaşmayı teklif etmiş. Neyse ki Ruslara güvenmeyen İngiltere ve Fransa buna karşı çıkmışlar. Dünyanın bu çok güçlü iki devleti, Osmanlı'nın bir süre daha 'Hasta Adam' olarak yaşamasından yana.

İngiltere ile Fransa'yı yanına çekmeyi başaramayan Rusya, emelini gerçekleştirmekten vazgeçmiyor. Osmanlı'ya savaş açmak için bahaneler arıyor, fırsatlar kolluyor. Çünkü gireceği bir savaşı kazanacağından emin. Bu savaştan kazanacağı zaferle, bütün Osmanlı varlığına tek başına sahip olmanın hayalini kuruyor. Ordusunu olabildiğince güçlendirmiş. Yedeklerin birçoğunu ordusuna katmış bile. Dünyanın en büyük ordularından birini oluşturmuş.

Osmanlı Devleti'nde ise silah altına alacak yedek bile kalmamış. Bunu Rus Çarı da biliyor. O Osmanlı ki Yemen'den Balkanlara kadar savaşa savaşa neredeyse savaşıcak askeri kalmamış. Olanlar da üç kıtadaki cephelere dağıtılmış.

Osmanlı zorda... Hazinesi tam takır... Yüksek rütbeli paşalar, kendilerini iktidar mücadelesine kaptırmış. Padişah'ın otoritesi iyice zayıflamış.

İşte, 1853 yılına bütün bu olumsuz şartlar altında girilmiş. Mayıs ayına kadar da bu kötü gidişatta genel olarak herhangi bir iyi gelişme olmamış.

Yıl 1853... Mayıs'ın 5'i... Hava günlük güneşlik. İstanbul, Mayıs değil, adeta bir temmuz güneşiyle sıcacık...

Ama insanların yüreği soğuk... Ama insanların yüzleri gölgesi... Bu gerçek, öğleye doğru Babıali'de toplanmış olanların yüzlerinde daha bir belirgin olarak kendisini gösteriyor.

Kalabalıktan iki kişi, kendi aralarında konuşuyorlar:

“Rus Prensi gelmiş diyorlar; Hâriciye Nâzırı'nın* odasında.”

“Yok canım, sanmıyorum. Gelse görmez miydik?”

“Göremeyiz tabii. Adam, saygısızın biri. Geçen seferki gibi, yine günlük kıyafetiyle girmiş içeri.”

“Geçen sefer de mi öyle yapmış?”

“Bilmiyor musun? Sadrazam'ın huzuruna bile öyle çıkmış.”

“Ne yapmış peki Sadrazam? O şekilde huzuruna çıkmasını kabul etmiş mi?”

* Hâriciye Nâzırı: Dışişleri bakanı.

